

ΣΕΜΦΕ
Ακαδ. Έτος: 2009-2010
Κανονική Εξέταση στο μάθημα
Φυσική IV: “Κβαντομηχανική Ι“ 4^ο Εξαμήνου

Διδάσκων: Γ. Ζουπάνος
Διάρκεια 3 ώρες

06/07/2010
Επιλέξτε 4 θέματα

Θέμα 1^ο

(Άτομο Υδρογόνου)

Η Χαμιλτονιανή ηλεκτρονίου σε ένα αφόρτιστο άτομο υδρογόνου είναι

$$H = \frac{p^2}{2m_e} - \frac{e^2}{4\pi\epsilon_0 r}$$

- i Να υπολογίσετε με το πρότυπο Bohr τις επιτρεπόμενες ενέργειες του ηλεκτρονίου για τις δέσμιες καταστάσεις του σε ένα άτομο υδρογόνου, που περιγράφεται από την Χαμιλτονιανή H .
- ii Χρησιμοποιώντας τη σχέση αβεβαιότητας $\Delta r \cdot \Delta p \gtrsim \hbar$ να υπολογίσετε προσεγγιστικά την ενέργεια του ηλεκτρονίου στην θεμελιώδη κατάσταση στο άτομο του υδρογόνου.
- iii Η θεμελιώδης κατάσταση του ηλεκτρονίου στο άτομο του υδρογόνου μετά την επίλυση της εξίσωσης Schrödinger είναι $E = -13.6eV$. Να συγκρίνετε την τιμή αυτή με τα πιο πάνω αποτελέσματα. (Δίνονται: $m_e = 9.11 \times 10^{-31}kg$, $\epsilon_0 = 8.85 \times 10^{-12}C^2N^{-1}m^{-2}$, $e = 1.60 \times 10^{-19}C$ και $\hbar = 1.055 \times 10^{-34}J \cdot s$.)

Θέμα 2^ο

(Αρμονικός ταλαντωτής σε μια διάσταση)

Θεωρήστε αρμονικό ταλαντωτή σε μια διάσταση, με μάζα m και σταθερά ελατήριου $k = m\omega^2$.

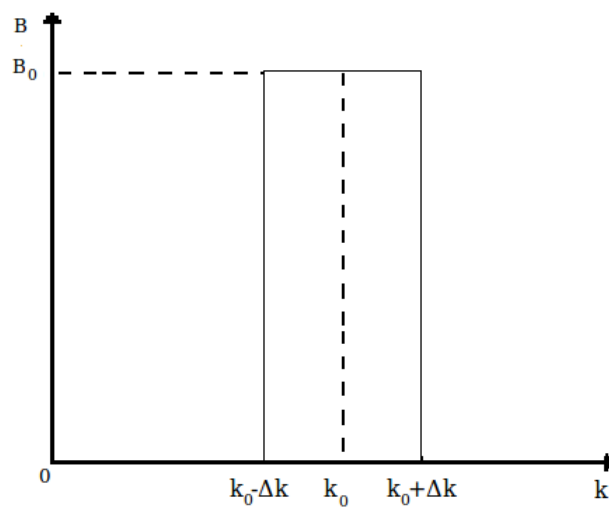
- i Θεωρήστε τη n -οστή ιδιοκατάσταση της Χαμιλτονιανής του συστήματος και υπολογίστε με την βοήθεια των τελεστών δημιουργίας και καταστροφής ($a^\dagger$ και a αντίστοιχα) ή με άλλον τρόπο τις μέσες τιμές των μεγεθών $\hat{x}$, $\hat{p}$, $\hat{E}_{κιν}$, $\hat{V}$.
- ii Θεωρήστε ότι το σωματίδιο βρίσκεται στην κατάσταση $|S\rangle = \frac{1-i}{\sqrt{3}}|0\rangle + \frac{1}{\sqrt{3}}|1\rangle$. Αφού δείξετε ότι η S είναι κανονικοποιημένη, να υπολογίσετε τις μέσες τιμές των μεγεθών $\hat{x}$ και $\hat{p}$.

Θέμα 3^ο

(Κυματοπακέτα, Χώροι θέσεων - ορμών)

Δίνεται η κυματοσυνάρτηση ενός ελεύθερου σωματιδίου στον χώρο των ορμών ($p = \hbar \cdot k$).

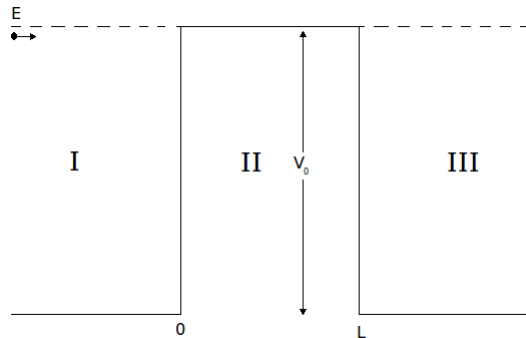
$$B(k) = \begin{cases} B_0 & \text{για } k_0 - \Delta k < k < k_0 + \Delta k \\ 0 & \text{αλλού} \end{cases}$$

- i Γράψτε (σε ολοκληρωτική μορφή) την κυματοσυνάρτηση $\Psi(x, t)$ του σωματιδίου στο χώρο των θέσεων.
- ii Υπολογίστε για $t = 0$ την κυματοσυνάρτηση $\Psi(x)$ του σωματιδίου.
- iii Να εξετάσετε αν ισχύει η σχέση αβεβαιότητας $\Delta x \cdot \Delta p \gtrsim \hbar$ για $t = 0$.
- iv Κάνοντας την προσέγγιση $\Delta k \ll k_0$ να υπολογίσετε την κυματοσυνάρτηση του σωματιδίου $\Psi(x, t)$. (Υπόδειξη: Κάνετε αλλαγή μεταβλητών $k = k' + k_0$.)
- v Ποια είναι η ταχύτητα του κυματοπακέτου;
- vi Εξετάστε πάλι την ισχύ της σχέσης αβεβαιότητας. Τι θα περιμένατε να συμβαίνει στη μορφή του κυματοπακέτου αν δεν είχε γίνει η προσέγγιση $\Delta k \ll k_0$;

Θέμα 4^ο

(Μονοδιάστατη σκέδαση σωματιδίων)

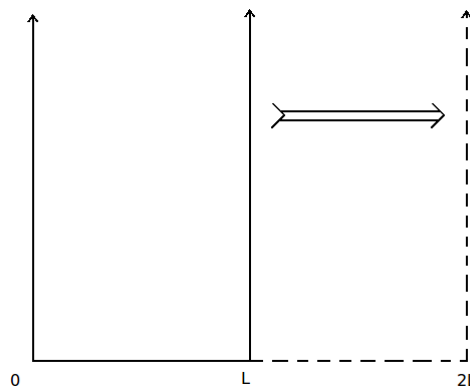

Μια σταθερή μονοενεργειακή δέσμη σωματιδίων με ενέργεια E και μάζα m πέφτει από αριστερά πάνω σε ορθογώνιο φράγμα δυναμικού, που έχει μήκος L και ύψος V_0 . Αν $E = V_0$ να βρεθούν:

- i Οι κυματοσυναρτήσεις στις διάφορες περιοχές.
- ii Τα ρεύματα πιθανότητας.
- iii Ο συντελεστής διέλευσης.

Θέμα 5^ο

(Αξιώματα Κβαντομηχανικής - Πληρότητα χώρου ιδιοκαταστάσεων)

- i Σωματίδιο βρίσκεται σε μονοδιάστατο απειρόβαθο πηγάδι δυναμικού μήκους L . Υπολογίστε τις ιδιοενέργειες και τις ιδιοκαταστάσεις του σωματιδίου στο χώρο των θέσεων.
- ii Το σωματίδιο βρίσκεται στη θεμελιώδη κατάσταση και απότομα επιμηκύνεται το πηγάδι κατά L προς τα δεξιά. Ποια είναι η πιθανότητα να βρίσκεται το σωματίδιο στη δεύτερη ενεργειακή στάθμη στο νέο σύστημα;

Καλή Επιτυχία!!!